

Załącznik do Uchwały NR IX/56/2009
Rady Gminy Stoszowice
z dnia 30 grudnia 2009 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach

„ STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE STOSZOWICE NA LATA 2009 – 2014

STOSZOWICE 2009

Wstęp	3
1. Założenia, cele i kierunki strategiczne	5
2. Identyfikacja przyczyn i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej	7
3.Charakterystyka Gminy Stoszowice	12
3.1. czynniki geograficzne, zaludnienie	12
3.2.placówki funkcjonujące na terenie gminy, szkolnictwo	12
3.3.gospodarka w gminie	14
4. Diagnoza problemów gminy	16
4.1. Problem bezrobocia	16
4.2. Problem alkoholizmu	24
4.3.Problem starości	28
4.4. Problem niepełnosprawności	30
5. Analiza SWOT	32
6.Zakończenie	34

WSTĘP

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2009-2014 jest to ogólny program definiowania i realizacji celów społecznych Gminy, w szczególności w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (i co się z tym wiąże przemocy), bezrobocia oraz wykluczenia społecznego. Wskazuje na kluczowe kwestie społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy, na ich potrzeby oraz wytycza kierunki działań zapobiegania niekorzystnym zjawiskom.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych odpowiada na podstawowe pytanie: co musimy zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości w celu optymalnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy?

Pomoc społeczna jest instytucją, która na celu ma niesienie pomocy osobom i rodzinom w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi społeczeństwo nie jest w stanie sobie poradzić przy użyciu własnych środków i możliwości.

Pomoc organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Takie świadczenie powinno służyć również umacnianiu rodziny. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Pod wpływem przeobrażeń gospodarczych i społecznych, polityka społeczna w Polsce ulega przekształceniom. Od modelu Państwa opiekuńczego przechodzi do modelu pośredniego, zgodnie z którym uważa się tworzenie systemu motywującego do pracy za ważniejsze od systemu rozbudowanego bezpieczeństwa socjalnego. Ważne jest iż koszt systemu zabezpieczeń socjalnych jest zbyt duży, przekracza możliwości finansowe państwa. System ten oparty jest o opodatkowanie kosztów pracy z dużym zaangażowaniem państwa w zorganizowanie realizacji obligatoryjnych świadczeń. Wskazuje się również, że model opiekuńczy osłabia indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los.

Ciągle niewystarczające środki przeznaczone na pomoc społeczną zmuszają do poszukiwania jak najefektywniejszych metod działania na rzecz rodzin i osób wymagających wsparcia. Zadaniem naszego Ośrodka jest udzielanie takiej pomocy osobom i rodzinom, która umożliwiłaby samodzielną egzystencję, dała szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb, stworzyła możliwości rozwoju.

Ponadto w warunkach stałego ograniczenia środków finansowych przeznaczonych na pomoc społeczną należy wzmocnić działania o charakterze niefinansowym.

Zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na terenie gminy Stoszowice zostało sporządzone w oparciu o dane będące w dyspozycji:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach
- Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich
- Instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem (Urząd Gminy w Stoszowicach, placówki oświatowe, służba zdrowia, policja).

1. ZAŁOŻENIA, CELE I KIERUNKI STRATEGICZNE

Głównymi założeniami strategii są:

- zmniejszenie bezrobocia
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin i osób długotrwale borykającymi się z problemami
- rozwiązywanie problemów alkoholowych osób i rodzin związanych z danym problemem
- aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych

Cele strategiczne

- Wsparcie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnianiu się przez szerzej rozwiniętą informację o efektywnym poszukiwaniu pracy, szerzej rozwiniętą integrację społeczną,
- Zmiana modelu pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów wsparcia:
 - pomoc w podjęciu zatrudnienia,
 - edukację socjalną
 - walka z alkoholizmem głównie nastawiona na pobudzanie świadomości na temat alkoholu i skutków jego nadużywania w środowisku.
- Zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych tj. pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym;
- Budowanie systemu wsparcia dla seniorów
- Doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym

Kierunki działań

Działania kierowane będą na rzecz rodzin i osób dotkniętych bezrobociem, wykluczeniem społecznym, problemem alkoholowym, starością oraz niepełnosprawnością. Gminny system pomocy społecznej musi zawierać komponenty stabilne, dające poczucie bezpieczeństwa, a także powinien być otwarty na nowe wyzwania.

Rozwinie się system systematycznego monitorowania problemów rodzin i dzieci oraz stworzone zostaną warunki do uruchomienia zintegrowanych działań umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz przeciwdziałających zjawiskom marginalizacji. Pomoc środowiskowa stanie się dominującą formą pomocy społecznej w

gminie.

Podjęte zostaną działania na rzecz pobudzenia aktywności środowisk, które dotknięte są zjawiskiem alienacji. Podstawowym warunkiem skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym jest jednak podwyższenie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn i skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawaniu.

2. IDENTYFIKACJA PRZYCZYN I CZYNNIKÓW POWODUJĄCYCH KORZYSTANIE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji w Ośrodku Pomocy Społecznej w Stoszowicach jasno wynika, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie. Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym musi opierać się na ciągłej diagnozie sytuacji oraz prawidłowym przepływie informacji. Ośrodek Pomocy Społecznej musi podejmować odpowiednie działania, takie jak:

1. Analiza rzeczywistych potrzeb społecznych
2. Dążenie do określania zapotrzebowania na pomoc finansową niezbędną do zaspokajania potrzeb .
3. Rozpoznanie głównych problemów społecznych i ich zasięgu.
4. Ustalenie zasad współpracy przy wymianie informacji między instytucjami i organizacjami współpracującymi z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
5. Analiza skarg, wniosków, interwencji osób korzystających z pomocy.

Dzięki takim działaniom możliwe jest rozpoznanie źródła zagrożeń życia społecznego na obszarze gminy. Zwiększy to również efektywność skutecznego reagowania Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji współpracujących z nim na aktualnie występujące problemy.

Zgodnie z art.4 ustawy o pomocy społecznej osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Szczególnie istotnym jest aktywny udział osób i ich rodzin ubiegających się o pomoc, chęć współpracy oraz właściwe i w pełni wykorzystanie własnego potencjału, środków możliwości i uprawnień. A więc za podstawowe narzędzie pracy należy przyjąć szeroko rozumianą pracę socjalną. Szczególny nacisk trzeba położyć na współdziałanie jednostki i rodziny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji. Aby osiągnąć ten cel należy rozpocząć przede wszystkim takie działania wobec jednostki, aby zmieniła swój sposób myślenia, swoją postawę z roszczeniowej na aktywną tak, aby będąc w sytuacji kryzysowej w pierwszej kolejności umiała wykorzystać swoje możliwości.

Praca nad uświadomieniem klientowi, że to on jest odpowiedzialny za rozwiązanie swojego problemu uwieńczone winno być podpisaniem kontraktu socjalnego. Taki kontrakt nakłada na klienta/rodzinę szereg zobowiązań monitorowanych przez pracownika Ośrodka. Należyte wywiązanie się ze zobowiązań jest niejako wynagradzane pomocą finansową. Mechanizm powyższy ma doprowadzić do aktywności własnej klienta i stanowi namacalną gratyfikację za osiągnięte rezultaty.

Taka koncepcja pracy socjalnej ma doprowadzić jednostkę lub jej rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań, do zbudowania świadomości jednostki lub rodziny, że tkwi w niej potencjał do zmian, a wszystkie jej wysiłki są stymulowane i wspierane przez pracownika socjalnego.

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W ROKU 2006

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0	1	2	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	525	310	993
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	24	23	49
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	512	301	981
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	310	993
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	122	378

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W ROKU 2007

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0	1	2	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	482	288	947
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	23	22	45
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	470	280	939
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	288	947
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	0	0

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W ROKU 2008

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0	1	2	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	459	278	924
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	24	23	39
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	457	276	910
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	309	916
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	0	0

**ZESTWIENIE LICZBOWE POWODÓW PRYZYNIWANIA POMOCY MATERIALNEJ
PRZEZ OPS W STOSZOWICACH W LATACH 2006-2008**

Powody przyznawania świadczeń	Liczba rodzin rok 2006	Liczba rodzin rok 2007	Liczba rodzin rok 2008
Ubóstwo	221	245	220
sieroctwo	0	0	0
bezdomność	2	2	1
wielodzietność	0	0	1
bezrobocie	201	227	191
niepełnosprawność	96	85	99
Długotrwała choroba	80	57	83
bezradność w sprawach op.-wych.	58	63	63
przemoc w rodzinie	0	0	0
alkoholizm	12	10	10
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3	4
trudności z przystosowaniem do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0
trudności w integracji osób które uzyskały status uchodźcy	0	0	0
zdarzenia losowe	6	3	1
sytuacja kryzysowa	0	0	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY STOSZOWICE

3.1. Czynniki geograficzne , zaludnienie

Gmina Stoszowice leży na granicy Sudetów i Przedgórze Sudeckiego. Po przeprowadzeniu reformy administracyjnej gmina Stoszowice znalazła się w powołanym województwie dolnośląskim. Jest to region charakteryzujący się dobrymi warunkami dla rolnictwa i posiadający kilkusetletnie tradycje przemysłowe. Sieć osiedleńcza i transportowa są bardzo dobrze rozwinięte.

Gmina leży kilka kilometrów od trasy nr 8 Wrocław- Kudowa Zdrój – Praga. Przez Stoszowice przebiega również stara droga Podsudecka Złotoryja – Jawor – Świdnica – Dzierżoniów – Ząbkowice – Paczków. Gmina Stoszowice leży dokładnie pomiędzy drogą Przedsudecką, a Śródsudecką i Sudecką, stąd też jest dobrze skomunikowana z całym województwem.

Powierzchnia gminy Stoszowice wynosi 110 km² w jej skład wchodzi 11 sołectw zamieszkiwanych przez około 5800 mieszkańców.

Liczba mieszkańców wg przedziału wiekowego na podstawie 2007 roku

Liczba mieszkańców ogółem	5850
Liczba mieszkańców w wieku do 25 lat	2133
Liczba mieszkańców od 25 do 50 lat	2127
Liczba mieszkańców powyżej 50 roku życia	1590

3.2. Placówki funkcjonujące na terenie gminy, szkolnictwo

W szkołach na terenie gminy są pracownie komputerowe, wykorzystywane również po godzinach pracy szkoły. W roku 2002 pozyskano pełną pracownię komputerową z programu „Internet w każdej szkole” oraz kilkadziesiąt komputerów do pracowni w szkołach podstawowych. W szkole podstawowej w Stoszowicach poza godzinami pracy szkoły działa Kawiarenka Internetowa. Komercyjna kawiarenka internetowa działa również w Srebrnej Górze. Gmina realizuje również program 'e-vita' dzięki któremu możliwy jest bezpłatny dostęp do Internetu. Jest to bardzo dobry pomysł na zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców gminy, a przede wszystkim młodzieży, dla których korzystanie z internetu może być nie tylko formą rozrywki ale również możliwością poszerzenia wiedzy. Dla osób dorosłych jest to możliwość pozyskiwania informacji potrzebnych np. do prowadzenia

działalności gospodarczej czy rolniczej, na bieżąco śledzić zmiany zachodzące w gospodarce, przepisach prawnych itp.

Urząd Gminy stanowi jednostkę administracji podstawowego szczebla samorządu terytorialnego. Urząd zlokalizowany jest na terenie wsi Stoszowice.

III Rewir Dzielnicowych – stanowiący podstawowe ogniwo bezpieczeństwa i prewencji dla Gminy - placówka w Stoszowicach

Urząd Pocztowy w Srebrnej Górze oraz Agencja Pocztaowa w Stoszowicach prowadzą komplet usług z podstawowego wachlarza usług świadczonych przez tego typu jednostki.

Placówki oświaty i wychowania oraz szkolnictwo na terenie gminy:

- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Srebrnej Górze
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Przedborowej
- Gimnazjum w Budzowie
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Stoszowicach
- Zespół Szkół Publicznych w Grodziszczu

Opiekę zdrowotną na terenie gminy zapewnia niepubliczny zakład Ars Medica NZOZ zlokalizowany na terenie Budzowa.

Gmina Stoszowice jako jedna z 7 gmin wiejskich i wiejsko – miejskich z całej Polski w latach 2005/2006 wzięła udział w pilotażowym „Lokalnym programie podnoszenia jakości edukacji elementarnej” prowadzonym wspólnie przez Fundację Rozwoju Dzieci im. J.A. Komenskigo i Polsko – Amerykańską Fundację Wolności. W ramach Programu odbył się szereg szkoleń seminariów dla członków lokalnej społeczności oraz program dotacyjny. Wniosek dotacyjny został napisany przez konsorcjum szkół, przedszkoli, instytucji, organizacji społecznych i osób zainteresowanych edukacją małych dzieci oraz Gminy Stoszowice jako jednostki samorządu terytorialnego. Członkowie konsorcjum wspólnie opracowali projekt pod hasłem „Bez moralów i presji – stop agresji”. Następstwem działalności członków Konsorcjum było wypracowanie Strategii Rozwoju Edukacji Elementarnej w Gminie Stoszowice.

Konsorcjum zgodnie z misją zawartą w Strategii: „Mieszkańcy Gminy Stoszowice wspólnie wspierają rozwój małych dzieci w zakresie przygotowania do dalszej nauki,

rozwoju indywidualnych zainteresowań, samodzielności w radzeniu sobie w różnych sytuacjach i w zgodnym współżyciu z innymi” postanowiło w roku 2007 kontynuować Program „Bez moralów i presji – stop agresji” traktując go jako zadanie długofalowe. Program miał na celu uczenie dzieci radzenia sobie z różnego rodzaju emocjami w sytuacjach typowych i nietypowych, respektowania przez dzieci norm współżycia społecznego oraz przeciwdziałania „znieczulicy społecznej” dorosłych na zachowania antyspołeczne oraz agresje u dzieci i młodzieży i w konsekwencji sukcesywne eliminowanie tego typu zachowań.

3.3. Gospodarka w gminie

Gospodarka w Gminie Stoszowice opiera się na małych przedsiębiorstwach funkcjonujących w sektorze rolnictwa, przemysłu drzewnego i meblarskiego oraz na sektorze usług związanych głównie z turystyką. Najlepiej rozwijającą się dziedziną gospodarki w Gminie Stoszowice jest rolnictwo (z uwzględnieniem grup producenckich), hodowla i drobne przetwórstwo.

Gospodarstwa rolne o wielkości 1-10 ha stanowią około 75% ogólnej ilości gospodarstw, ich udział w ogólnej powierzchni użytkowej ziemi rolnej stanowi jedynie około 28%. Pozostałe 72% ziemi rolnej przypada na gospodarstwa rolne >10ha, których udział w ogólnej liczbie gospodarstw wynosi tylko około 25%. Gospodarstwa liczące powyżej 20ha stanowią tylko 10% z ogólnej liczby gospodarstw, jednak należy do nich ponad 50% areалу rolnego w gminie. Gospodarstwa te mają realnie największe szanse na rozwój produkcji towarowej. Dla tej grupy gospodarstw szansą jest:

- dalsze wzmacnianie (powiększanie) gospodarstw
- wspólny marketing (zakupy surowców oraz negocjacje cen sprzedaży produktów)
- budowa bazy magazynowej i przetwórczej.

W gminie działa już grupa producencka „Waga” zrzeszająca rolników o łącznym areale około 1000ha.

Gospodarstwa pomiędzy 5 a 20 ha mają niewielkie szanse na to, aby stanowić jedyne czy nawet główne źródło dochodu rodzin przy utrzymaniu towarowej produkcji rolniczej.

Na terenie gminy Stoszowice działalność rolnicza ma wciąż w dużym stopniu znaczenie dla dochodów indywidualnych gospodarstw. Stosunkowo dużo gospodarstw indywidualnych utrzymuje się z działalności rolniczej.

Charakterystyczny dla gminy jest wysoki odsetek mężczyzn w wieku 35-44 i kobiet

25-34 pozostających w rolnym gospodarstwie domowym, uzyskujących główne źródło dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej. Należy dodać, że prawie 10% gospodarstw, obok realizowanej działalności rolniczej, prowadziły dodatkowo działalność pozarolniczą.

Na tle województwa gmina Stoszowice wypada korzystnie pod względem rolniczej produkcji towarowej, zarówno wartości tejże produkcji przypadającej na jednego mieszkańca, jak i na jednego pełnozatrudnionego.

Szansą na rozwój tego sektora jest tworzenie warunków i organizowanie dodatkowych źródeł dochodów, bądź scalanie gruntów i łączenie się w grupy producenckie.

4. DIAGNOZA PROBLEMÓW GMINY

4.1. Problem bezrobocia

Wg Głównego Urzędu Statystycznego w styczniu 2006 r., w porównaniu do grudnia 2005 r. zanotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia. Zmniejszyła się jednak liczba bezrobotnych pozostających bez prawa do zasiłku. Do urzędów pracy zgłaszano więcej ofert pracy. Niepokojącym jest jednak fakt, że w porównaniu do stycznia 2005 roku mniej osób uczestniczyło w aktywnych formach przeciwdziałaniu bezrobociu.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w kraju w końcu stycznia 2006 r. wyniosła 2866,7 tys. osób (w tym 1517,0 tys. kobiet) i była niższa o 228,1 tys. (o 7,4%) od liczby bezrobotnych zarejestrowanych w 2005. Z ogólnej liczby bezrobotnych 42,6% mieszkało na wsi. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich województwach, najbardziej znaczący w lubuskim i opolskim (o 4,9%), lubelskim (o 4,4%), podlaskim (o 4,2%) oraz wielkopolskim (o 3,8%). W roku 2007 bezrobocie zmniejszyło się we wszystkich województwach, najbardziej istotny spadek wystąpił w województwach: pomorskim (o 11,3%), dolnośląskim (o 9,5%), lubuskim (o 9,4%) oraz śląskim (o 9,2%). Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy w końcu stycznia 2006 r. stanowili 18,0% cywilnej ludności aktywnej zawodowo. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (28,0%), zachodniopomorskim (26,1%) i lubuskim (24,1%). Najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się województwa: małopolskie i mazowieckie (po 14,1%), oraz wielkopolskie (15,0%), śląskie (15,7%) i podlaskie (15,9%). Najwyższą zaś stopę napływu bezrobotnych do urzędów pracy w styczniu 2006 r. zanotowano w województwach; lubuskim (3,3%), warmińsko-mazurskim (2,8%), zachodniopomorskim (2,6%), zaś najniższą w mazowieckim (1,2%) i małopolskim (1,4%).

Niestety urzędy pracy alarmują, że nie znamy rzeczywistej skali masowej emigracji Polaków oraz skali bezrobocia, które według statystyk jest jednym z najwyższych w Unii Europejskiej. Dane te pokazują, że Polska jest obok Słowacji jedynym krajem Unii, który pomimo szybkiego wzrostu gospodarczego ma przeszło 10% bezrobocie.

Według innych badań przeprowadzonych przez GUS okazuje się, że wiele przedsiębiorstw ma kłopoty ze znalezieniem pracowników. Największe problemy ze znalezieniem kadr miały duże firmy, być może dlatego, że duże prywatne firmy mają większe wymagania wobec pracowników, narzucają większą dyscyplinę pracy i żądają wyższej wydajności. Ostatnio powraca popyt na wykwalifikowanych robotników przemysłowych. Szuka ich przemysł metalowy, spożywczy, maszynowy, meblowy, odzieżowy. Niezaspokojony popyt na pracowników występuje też w budownictwie, handlu i gastronomii, a nawet w administracji publicznej. Wprawdzie większość firm badanych przez GUS funkcjonuje w centralnej

Polsce, ale nowe miejsca pracy powstają również na wschodzie i północy w regionach katastrofalnego bezrobocia. I tam również pracodawcy skarżyli się na brak chętnych do pracy

W niewielkich i średnich miastach, gdzie oficjalna stopa bezrobocia dochodzi obecnie nawet do 30% , bez trudu można znaleźć na witrynach sklepowych ogłoszenia - „przyjmę do pracy”. Zdarza się, że pracodawcy poszukują niewykwalifikowanych pracowników, oferując im szkolenie. Wielu bezrobotnych nie chce jednak podnieść swoich kwalifikacji.

W powiecie ząbkowickim według danych z grudnia 2006 roku mieszka 69 867 osób, z czego kobiety to 36 106, mężczyźni – 33 761. W wieku przedprodukcyjnym było 14 489 osób, w wieku produkcyjnym – 44 399, zaś w wieku poprodukcyjnym – 10 979. Az 55% osób zamieszkuje na terenach wiejskich.

Najlicniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby bez zawodu. Jest to grupa obejmująca przede wszystkim mieszkańców z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym oraz posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące pozbawione jakichkolwiek kompetencji zawodowych. Najwięcej w powiecie jest bezrobotnych sprzedawców, ekonomistów, robotników gospodarczych, krawców, kucharzy, ślusarzy, mechaników samochodowych, techników mechaników i techników rolników, tokarzy i elektromonterów.

Najlicniejsza grupa kobiet bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe, niepełne podstawowe oraz gimnazjalne.

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich znaczna część bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji zawodowych. Notuje się wyraźną przewagę liczby zawodów nadwyżkowych w stosunku do zawodów deficytowych.

- Zawody nadwyżkowe, to zawody występujące na rynku pracy, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, np. są to ekonomiści, politolodzy i socjolodzy. Zawody zrównoważone wskazują na równowagę na rynku pracy, zaś zawody deficytowe to takie na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

- Zawody deficytowe występują na rynku pracy zdecydowanie rzadziej aniżeli zawody nadwyżkowe np. są to laboranci chemiczni, kasjerzy handlowi czy taksówkarze. Oznacza to, że trudno jednoznacznie i bardzo wyraźnie określić, na które zawody występuje duże i nie realizowane zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Z drugiej jednak strony pracodawcy

nie zawsze korzystają z usług urzędu pracy a co za tym idzie w pełni rzeczywisty popyt na poszczególne zawody powinien być rozpatrywany z uwzględnieniem wszystkich możliwych źródeł ich pozyskiwania.

Ciągle zmiany zachodzące na rynku pracy mogą powodować, że osoba posiadająca kilka zawodów może w danym czasie reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy jak i deficytowy. Do urzędów pracy zgłaszana jest tylko część zapotrzebowania na pracowników. Dane statystyczne nie odzwierciedlają rzeczywistości. W dyspozycji urzędów pracy pozostaje wiele ofert pracy, których nie można zrealizować, pomimo tego że w ewidencji bezrobotnych figurują osoby o wskazanym zawodzie.

Z analizy rynku wynika, że brakuje przede wszystkim fachowców budowlanych po odpowiednich szkoleniach popartych stosownymi certyfikatami. Koncerny gotowe są zlecać podwykonawstwo robót wykończeniowych całym brygadą robotników. Prace takie mają jednak charakter tymczasowy, dlatego firmy niechętnie zatrudniają fachowców na etat.

Dzięki giełdom pracy, organizowanym przez powiatowy Urząd Pracy w lipcu 2007 roku, 58 osób znalazło już zatrudnienie. Jest to niewiele, biorąc pod uwagę fakt iż na 22 spotkań z pracodawcami organizowanymi od grudnia 2006 roku do 15 lutego br. przybyło aż 2564 osób. Ciekawy wydaje się fakt, że większość osób nie chciało podjąć zaproponowanej pracy.

**BEZROBOTNI W GMINIE STOSZOWICE NA PODSTAWIE DANYCH Z POWIATOWEGO
URZĘDU PRACY W ZĄBKOWICACH ŚLĄSKICH**

Rok	2006	2007	2008
Ogółem	510	327	409
Kobiety	256	179	224
Z prawem do zasiłku dla bezrobotnych (ogółem)	81	73	96
Z prawem do zasiłku (kobiety)	21	33	47

Integracja społeczna są to działania wspólnotowe na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności, których celem jest dążenie do społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej, w którym

obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Wykluczenie społeczne jest to sytuacja, która uniemożliwia lub znacznie utrudnia jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Czynnikami, które najczęściej doprowadzają do wykluczenia społecznego są ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezdomność, przemoc w rodzinie, sieroctwo, niepełnosprawność. Skutkami wykluczenia są z kolei: osłabianie więzi rodzinnych i rozpad rodziny, bezradność, deprivacja potrzeb, marginalizacja i stygmatyzacja społeczna, utrata poczucia godności, pogłębienie nierówności społecznych, degradacja społeczna oraz przestępczość. Wobec osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem należy uruchamiać oprócz działań osłonowych także nowe formy aktywizujące i wspierające do samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji.

Kierunki działań

Środki które można pozyskać dzięki akcesji Polski do Unii Europejskiej są wielką szansą rozwoju nie tylko gospodarczego ale i społecznego. Barię którą może hamować działania na rzecz pozyskania odpowiednich dotacji jest często brak wiedzy lub chęci ubiegania się o unijne środki. Wiele samorządów w kraju nawet nie „ugryzło” pieniężnej puli, jaką dla niej przewidziano. Jest to prawdziwa bolączka dla mieszkańców zwłaszcza niewielkich miejscowości, którzy zaufali prezydentom, burmistrzom, wójtom.

W powiecie ząbkowickim prym w pozyskiwaniu unijnych środków wiedzie Gmina Stoszowice. Za unijne środki udało się przeprowadzić rewitalizację zabytkowej części Srebrnej Góry, wyremontować i wybudować przedszkolne sale sportowe, zmodernizować kilka wiejskich świetlic, czy skanalizować i zwodociążyć wsie oraz zrewitalizować srebrnogórskie fortyfikacje również za pieniądze unijne. Stoszowicki samorząd stara się wykorzystywać wszystkie możliwe szanse w celu ułatwienia życia społeczeństwu lokalnemu i co za tym idzie rozwiązywania wszelkich możliwych problemów w gminie. Świadczy o tym m.in. wdrożenie projektu e-Vita, dzięki któremu wszyscy mieszkańcy gminy mają możliwość podłączenia do internetu. Pieniądze na realizację zamierzenia pozyskano ze środków zewnętrznych. Program był partnerskim przedsięwzięciem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Cisco System Poland współdziałającym z Cisco Foundation oraz Fundacji Wspomagania Wsi. Program w całości finansowany był ze źródeł prywatnych a

fundusze na jego realizację pochodziły od wszystkich trzech partnerów.

Misją Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności jest działanie na rzecz umacniania demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, wyrównywania szans rozwoju indywidualnego i społecznego oraz wspieranie gospodarki rynkowej w Polsce. Fundacja, jedna z największych w naszej części Europy, realizuje kilkanaście dużych programów oferujących dotacje i inne formy wsparcia dla organizacji pozarządowych i inicjatyw lokalnych.

Cisco System Poland jest światowym liderem wytwarzającym produkty sieciowe dla najważniejszych zastosowań, od małych sieci lokalnych po potężne sieci korporacyjne ponadnarodowych gigantów dzisiejszego świata gospodarki. Urządzenia Cisco Systems tworzą niezbędną w obecnej dobie infrastrukturę banków, firm, uczelni, służb miejskich oraz agencji rządowych na całym świecie. Stosowanie ich zwiększa efektywność wymiany informacji wewnątrz firmy, prowadzi do oszczędności finansowych, wzrostu wydajności pracy oraz ściślejszych związków z klientami, partnerami, dostawcami i pracownikami.

Celem całego przedsięwzięcia jest popularyzacja konkretnych zastosowań nowoczesnych technologii informacyjnych (IT) wśród społeczności wiejskich w całym kraju oraz praktyczne przygotowanie gmin do korzystania z możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego, jakie dają te technologie.

Korzyści uzyskane przez beneficjentów programu oraz wypracowane modele działań, możliwości zastosowań, a także konkretne przedsięwzięcia z wykorzystaniem technologii informacyjnych, będą służyć jako przykład oraz stanowić zachętę i inspirację do podejmowania podobnych inicjatyw przez inne społeczności wiejskie.

Celem wdrożenia e-Vity jest również zmniejszenie bezrobocia w gminie, upatruje się to w tym, iż gmina będzie lepiej postrzegana przez inwestorów, bardziej konkurencyjna w stosunku do innych gmin.

Zakres możliwości wykorzystania Internetu stale się poszerza. Szybki dostęp do sieci coraz silniej warunkuje ekonomiczny i społeczny rozwój gminy, ponieważ staje się warunkiem działania przedsiębiorstw i aktywności mieszkańców na rynku pracy. Jednocześnie ułatwia komunikację, która jest podstawą rozwoju społecznego. Powszechny dostęp do internetu można postrzegać jako najważniejsze narzędzie wymiany wiedzy, usług, produktów oraz środków finansowych pomiędzy mieszkańcami i instytucjami w małych miejscowościach, a odbiorcami i dostawcami na całym świecie. Wykorzystywany w ten sposób staje się istotnym elementem rozwoju wsi.

Należy podkreślić, że wdrożenie e-vity w gminie Stoszowice daje większe szanse na sięganie po kolejne środki zewnętrzne. W ramach programu Małe Granty w gminie zostało już zrealizowanych kilka programów, głównie edukacyjnych skierowanych do młodych

ludzi. Powstał Klub Szachistów, organizowane są rozgrywki on-line.

Celem projektu grupy nieformalnej Klubu Szachistów z gminy Stoszowice było rozwijanie w ludziach pasji gry w szachy, a także integracja młodzieży i społeczności lokalnej poprzez wspólną zabawę i zespołowe działanie.

W projekt zaangażowali się dyrektorzy, nauczyciele i uczniowie z sześciu szkół. W każdej z placówek powstał kącik komputerowy zaopatrzonego w kamery cyfrowe, umożliwiające prowadzenie gminnych turniejów szachowych on-line. W ramach projektu Klub Szachistów wyremontowano także szachownicę znajdującą się na rynku w Srebrnej Górze, która poprzez wspólną grę stała się miejscem integrującym lokalną społeczność oraz atrakcyjnym punktem dla turystów odwiedzających miasteczko.

Powstał również projekt Srebrna Góra, którego celem było propagowanie miejscowości jako atrakcyjnego i przyjaznego miejsca pozwalającego aktywnie spędzić czas. W tym celu Centrum Turystyki Niekonwencjonalnej – Schronisko PTTK & Companones Group „Carramba” stworzyło interaktywny portal turystyczny Srebrnej Góry www.srebrna.com Strona propaguje turystykę i rekreację w Srebrnej Górze, zawiera opis miasteczka i Srebrnogórskiej Twierdzy. Ponadto na stronie możemy znaleźć pierwszą, kompletną, szczegółową bazę noclegową i gastronomiczną miejscowości, bogato zdobiona zdjęciami.

Ciekawym przedsięwzięciem był także projekt „Kuźnia Srebrnogórska w Necie i w Realu”. Projekt grupy nieformalnej Młoda Kuźnia Srebrnogórska i nieformalnej grupy wolontariuszy skupionej przy GOK w Srebrnej Górze miał na celu integrację młodych mieszkańców gminy Stoszowice oraz młodych ludzi odwiedzających miejscowość.

Młodzież postanowiła zarejestrować stowarzyszenie Kuźnię Srebrnogórską, czyli kuźnię pomysłów i miejsc przekuwania ich w rzeczywistość. Kuźnia motywuje młodych ludzi do współpracy ze sobą, korzystania z sieci internetowej do wspólnej komunikacji oraz organizowania imprez kulturowo – społecznych i rekreacyjnych celem aktywnego i edukacyjnego zagospodarowania wolnego czasu. Ponadto Kuźnia Srebrnogórska w REALU jest miejscem tworzenia, miejscem konsultowania własnych zamierzeń i rzeczywistego działania metodami grupowymi oraz sprawdzania wśród uczestników spotkań swoich dokonań i osiągnięć w tej dziedzinie.

W ramach projektu powstała także strona internetowa – wizytówka Kuźni, dzięki stronie można bliżej poznać lokalną młodzież i zintegrować się wspólnymi pomysłami i działaniami.

Również zespół Szkolno - Przedszkolny w Srebrnej Górze założył stronę internetową (www.srebrnaszkola.edu.pl), która w dużym stopniu ułatwia kontakt między rodzicami, uczniami i szkołą. Daje możliwość wypowiedzenia się na forum dyskusyjnym i co

najważniejsze jest szybkim medium przy organizacji działań społecznych i kulturalnych.

W szkole podstawowej w Stoszowicach powstało przedsięwzięcie pt. „Internetowe spotkania z przeszłością i teraźniejszością”. Jest to forma integracji szkoły ze środowiskiem lokalnym. Jest to projekt Rady Pedagogicznej, którego głównym celem jest promocja szkoły i regionu w Internecie – za pośrednictwem strony internetowej www.spstoszowice.pl

Reasumując - ogólnodostępny i szybki Internet, choć nie jest receptą na wszystkie problemy społeczne w gminie, stwarza wiele możliwości rozwoju dla mieszkańców. Odpowiednio wykorzystany obniży koszty komunikowania się, dzięki poczcie e-mail i komunikatorom internetowym, a także zapewni dostęp do informacji i wiedzy ekspertów różnych dziedzin (zdrowie, prawo, gdzie szukać pomocy). Jest to również ułatwienie w pozyskiwaniu funduszy unijnych, dzięki zwiększeniu dostępu do informacji oraz umożliwieniu przesyłania wniosków drogą internetową.

Szeroka dostępność do Internetu jest podstawą rozwoju telepracy. Dzięki takiemu rozwiązaniu pracownicy i pracodawcy mogą być w stałym kontakcie. Polska przyjęła „Strategię informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej ePolska.. W strategii wyczytać można, że w epoce najnowocześniejszych technologii, opartych na dostępie do Internetu, niezbędne jest zapewnienie dostępu do nowoczesnych technik informatycznych i telekomunikacyjnych. Zauważono, że coraz więcej osób, niezależnie od wykształcenia i charakteru pracy posiada w domu komputer osobisty, dostęp do internetu, drukarkę, faks, skaner itd. Użytkowanie wielu z tych urządzeń nie jest obce również osobom starszym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach w terminie od lutego do grudnia 2009 przewidział realizację projektu systemowego pt. „SZANSA NA SUKCES” . Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską i Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projektem została objęta 8 osobowa grupa osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń społecznych OPS w Stoszowicach. Są to przeważnie osoby z rodzin niepełnych. Najczęściej posiadające bardzo niskie wykształcenie podstawowe lub zawodowe a ich umiejętności odbiegają od potrzeb rynku pracy.

Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych będących długotrwale klientami pomocy społecznej oraz zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w gminie Stoszowice.

Projekt ma na celu również podniesienie kwalifikacji zawodowych, zmiana postawy, pobudzenie motywacji do zmiany stylu życia, zwiększenie zdolności komunikacyjnych

uczestników, doskonalenie umiejętności zawodowych oraz podjęcie zatrudnienia.

Realizatorzy:

- Placówki oświatowe
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach
- Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śl.
- Urząd Gminy Stoszowice

Termin realizacji:

- Praca ciągła

4.2. Problem alkoholizmu

Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej. Polega na niekontrolowanym picu alkoholu może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Charakteryzuje się następującymi zjawiskami:

- codzienne wypijanie napoju alkoholowego w celu zadowalającego funkcjonowania ,
- ciągle picie występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości
- zmiany tolerancji na alkohol ,
- utrata kontroli nad piciem
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji .

O uzależnieniu możemy mówić gdy co najmniej trzy spośród wymienionych objawów występowały co najmniej przez jeden miesiąc w ciągu ostatniego roku.

Przyczyny alkoholizmu nie są znane, na ogół przyjmuje się współdziałanie wielu czynników genetycznych, biologicznych i środowiskowych.

Szacuje się, że w Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym żyje około 3-4mln osób, w tym około 1,5-2mln dzieci wychowuje się w rodzinach z problemem alkoholowym, z czego 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu.

Alkoholizm jest istotnym problemem społecznym w Polsce, dotyka oczywiście w dużym stopniu mieszkańców naszej gminy. Jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych naszego społeczeństwa. Chodzi zarówno o zdrowie fizyczne, psychiczne, ale również kondycję całego społeczeństwa jako jednego organizmu. Pomimo znajomości szkód jakie powoduje alkohol, picie jest bardzo popularne, staje się coraz popularniejsze wśród dzieci i młodzieży. Warto zastanowić się tutaj co należy zrobić aby rozwiązać ten problem nurtujący całe społeczeństwo, gdyż za kilkanaście lat grozi nam cała plaga osób uzależnionych, ubezwłasnowolnionych i niezdolnych do pracy.

Na początku należałoby dokładnie zanalizować problem. Jak się okazuje statystyki dotyczące używania alkoholu są zatrważające. Około dwóch procent naszej populacji to osoby uzależnione od alkoholu. Co gorsze problem nie ogranicza się do tych dwóch procent, a dopiero na nich się zaczyna. Około czterech procent populacji, tj 1,5mln osób to osoby dorosłe żyjące w otoczeniu alkoholika, kolejne cztery procent to dzieci wychowujące się w

rodzinach alkoholików. Od pięciu do siedmiu procent populacji tj 2-2,5 mln Polaków to osoby działające szkodliwie nadużywający alkoholu. Okazuje się w efekcie że około 6 mln mieszkańców Polski alkohol rujnuje życie.

Na podstawie badań przeprowadzonych na dzieciach i młodzieży kilka lat temu, okazało się, że wśród uczniów III klasy gimnazjum 65,8% zażywało alkohol w ciągu ostatnich 30 dni (w tym, 71,5% chłopców i 60,3% dziewcząt) a upiło się 29,2 % trzecioklasistów (38,1% chłopców i 20,8% dziewcząt). U dzieci i młodzieży popularność alkoholu wzrasta wraz z wiekiem, co wykazały badania przeprowadzane na starszych grupach młodzieży.

Jak się okazuje alkoholizm należy zwalczać już od najmłodszych lat a sposobu upatrywać głównie w profilaktyce nastawionej na edukację dzieci i młodzieży. Chodzi tu nie tylko o edukację szkolną, ale również spotkania z psychologiem, terapeutą u dzieci i młodzieży narażonych na ryzyko. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej będzie więc uważne przyglądanie się społeczności gminy, wykrywanie problemu i skierowanie osób borykających się z problemem do psychologa, terapeuty ds. uzależnień czy Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi przy Wójcie Gminy Stoszowice.

Kierunki działań

Główne kierunki to przede wszystkim działalność wychowawcza i informacyjna, tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu. Priorytetem jest tu maksymalne zredukowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim, lub jego całkowite wyeliminowanie. Odbywać się to może na zasadzie kontroli i obserwacji w punktach sprzedaży na terenie naszej gminy. Istotną rolę odgrywałby tutaj dzielnicowy jako najlepiej znający sytuację lokalną, współpraca odbywać powinna się z rodzicami, nauczycielami, pracownikami socjalnymi oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów przy Wójcie Gminy Stoszowice. Można łatwo kontrolować takie punkty sprzedaży metodą prowokacji. Ciągły niepokój sprzedawców na tle kontroli nie pozwoliłby im ponosić ryzyka utraty koncesji, dla jednorazowego, niedużego zysku.

Jeżeli chodzi o działalność edukacyjną i wychowawczą warto zwrócić uwagę na przekaz jaki niosą nauczyciele w szkołach. Częste poruszanie tematu uzależnień, zachęcanie do literatury o podobnej tematyce (np. „Dzieci z dworca zoo”) może w dużym stopniu zredukować podatność dzieci i młodzieży na tego typu zjawiska. Chodzi głównie o to, żeby wytworzyć w

świadomości społecznej wiele negatywnych postaw wobec samego picia i osoby alkoholika. Pomocne będzie również wytworzenie w świadomości społecznej chęci napiętnowania postaw propijających oraz braku tolerancji dla szkodliwego picia.

Kolejnym elementem działania Gminy będzie tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu. Mogą być to potrzeby związane z samorealizacją. Jeżeli chodzi o dzieci i młodzież najlepszym rozwiązaniem będzie tutaj promocja sportu i tworzenie warunków rozwoju fizycznego. Sport w naturalny sposób koliduje z alkoholem, poza tym jest chyba jedną z nielicznych wartości która prócz używek przemawia do młodego człowieka.

A więc najważniejszymi zadaniami w walce z alkoholizmem będą:

- diagnoza potrzeb poszczególnych rodzin,
- udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb, w szczególności finansowanie posiłków dla dzieci,
- współpraca pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi, wychowawcami w szkołach i przedszkolach, kuratorami, sądem i policją,
- organizowanie grup wsparcia dla rodziców,
- praca socjalna z indywidualnym przypadkiem mająca na celu usamodzielnienie się rodzin,
- inicjowanie oraz wspieranie grup samopomocowych mających na celu pomoc rodzinom,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie mająca na celu zapewnienie opieki dzieciom z rodzin niewywiązujących się ze swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- wzmacnianie rodzin w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, itp., (psycholog, terapeuta ds. uzależnień).
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz policją w przypadkach , przemocy w rodzinie i konieczności interwencji kryzysowej,
- pomoc ofiarom przemocy w rodzinie: pomoc materialna, psychologiczna, zapewnienie schronienia
- praca socjalna,
- działalność wychowawcza i informacyjna skierowana głównie na młodzież i dzieci:

Ograniczanie dostępności do alkoholu oraz stwarzanie warunków do realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się przed wypiciem alkoholu.

Najważniejsze instrumenty do realizacji tych zadań to: wprowadzenie przez nauczycieli i wychowawców częstszych rozmów dotyczących uzależnień, zachęcenie do czytania

literatury oraz oglądania filmów poświęconych właśnie tej tematyce, ograniczenie dostępu do alkoholu przez kontrolowanie sprzedaży w punktach sklepowych, promowanie sportu jako alternatywy dla spożywania alkoholu i tworzenie warunków jego rozwoju wśród młodzieży.

Realizatorzy:

- Placówki oświatowe
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach
- Urząd Gminy Stoszowice
- Rewir Dzielnicowych
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Wójcie Gminy Stoszowice
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śl.

Termin realizacji:

- Praca ciągła

4.3. Problem starości

Używając stwierdzenia „osoby starsze” mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Sytuacja ludzi starszych i samotnych uwarunkowana jest takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia; utrata pamięci, depresja, niedołęstwo starcze, sztywność schematów myślowych, brak zapewnienia opieki ze strony rodziny, niekorzystne warunki do życia.

Często osoby starsze ze względu na posiadane uposażenie emerytalne lub rentowe nie są objęte oddziaływaniem Ośrodka Pomocy Społecznej ponieważ przekraczają kryterium dochodowe uprawniające do udzielenia wsparcia finansowego. Perspektywa odmowy pomocy finansowej powoduje, że osoby te nie zgłaszają się do Ośrodka Pomocy Społecznej. Paradoksalnie jednak dochody, jakimi dysponują często nie wystarczają na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb, zwłaszcza w sytuacji, kiedy zmuszeni są do podjęcia kosztownego leczenia lub rehabilitacji. Ograniczenia finansowe stają się dla nich często głównym powodem rezygnacji z życia społecznego w pełnym wymiarze. Osoby te często samotne, nieposiadające bliskiej rodziny, decydują się lub są zmuszone do izolacji od otoczenia i tym samym pozostają poza możliwością oddziaływania instytucji i organizacji działających na polu pomocy osobom starszym. Istnieje zatem konieczność stworzenia systemu uwzględniającego ich najważniejsze potrzeby.

Kierunki działań

Praca socjalna na rzecz przeciwdziałania marginalizacji osób w podeszłym wieku, poprzez objęcie szczególnym rodzajem pracy socjalnej w środowisku, zwiększenie dostępu do świadczeń z pomocy społecznej tj. usług opiekuńczych, w sytuacjach tego wymagających skierowanie do domu pomocy społecznej, zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog) jak i prawnego.

Promowanie aktywnego stylu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych form działalności i inicjatyw – organizacja spotkań seniorów – wspólne spędzanie czasu w Bibliotece, na imprezach okolicznościowych, organizacja dojazdu w celu przybycia wszystkich chętnych na spotkania integracyjnych.

Rozpowszechnianie w prasie lokalnej dobrych praktyk dot. życia w społeczeństwie osób starszych.

Działania te mają przywrócić wiarę we własną wartość, niwelować poczucie osamotnienia, wzbudzać poczucie solidarności z bliźnim i społecznością lokalną, umocnić i poprawić zdolność ruchową i promować okres życia zwany potocznie „Jesienią życia”, ukazać niezależność i samodzielność ludzi starszych oraz ich przydatność w życiu społeczności lokalnej.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach
- Urząd Gminy Stoszowice,
- Sołectwa znajdujące się na terenie Gminy Stoszowice
- Gminna Biblioteka Publiczna w Stoszowicach

Termin realizacji:

- Praca ciągła

4.4. Problem niepełnosprawności

Niepełnosprawność – to stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudniający, ograniczający lub uniemożliwiający jednostce wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych. Ustawa o pomocy społecznej definiuje osobę niepełnosprawną jako osobę niezdolną do pracy legitymującą się stosownym orzeczeniem o niepełnosprawności. Dotyczy to jednak osób legitymujących się I lub II grupą inwalidzką w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach lub posiadanie orzeczonego stopnia o niepełnosprawności umiarkowanego lub znacznego w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ludzi niepełnosprawnych przybywa w całej Polsce coraz więcej. Najczęściej są oni pozostawieni sami sobie. Zauważalnym jest fakt dyskryminowania takich osób. Istnienie barier powoduje w oczywisty sposób ograniczenia w dostępie do instytucji publicznych (szkół, urzędów, placówek kultury), ograniczają czy wręcz uniemożliwiają aktywność zawodową, a nawet dramatycznie zubożają życie rodzinne. Ograniczenia oznaczają izolację, a izolacja to najpowszechniejszy przejaw dyskryminacji. Doświadczenie wrogości, izolacji i dyskryminacji w relacjach społecznych może prowadzić nie tylko do poczucia krzywdy, ale także wycofania się z uczestnictwa w życiu społecznym. Dla większości wydaje się wciąż czymś wysoce niestosownym mówienie o dyskryminacji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych. Przywykliśmy bowiem do powtarzanych przy każdej okazji zapewnieniach o specjalnej trosce, życzliwości, szczególnej opiece socjalnej, licznych przywilejach itd. Ale tak naprawdę w aspektach polityki społecznej grupy te są wskazane jako grupy zagrożone wykluczeniem społecznym z uwagi na swoje inwalidztwo czy kalectwo. Brakuje miejsc gdzie niepełnosprawni mogliby otrzymywać pomoc oraz informacje na tematy ich nurtujące. Wielu z nich nie zawsze wie jak i gdzie upomnieć się o swoje prawa a otoczenie zazwyczaj nie rozumie ich potrzeb.

Dotknięcie niepełnosprawnością stanowi sytuację kryzysową, która wymaga odpowiedniego systemu interwencji, stwarzającej dla osoby niepełnosprawnej i jej opiekunów możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia, wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej osoby niepełnosprawnej.

Niepełnosprawności nie można usunąć, zlikwidować czy pozbyć się. Skutki niepełnosprawności można natomiast w znacznym stopniu przezwyciężyć, złagodzić lub wyeliminować. W procesie rehabilitacji, wobec choroby czy niepełnosprawności należy

stosować zasadę interwencji. Udzielanie pomocy powinno mieć charakter indywidualny i winno być dokładnie dopasowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej lub zagrożonej niepełnosprawnością.

Nowoczesne rozumienie rehabilitacji zakłada jak najpełniejszą współpracę pomiędzy instytucjami i grupami odpowiedzialnymi za wieloetapowy i wielopłaszczyznowy proces rehabilitacji, gdyż samodzielnie uporanie się z tak kompleksowym zadaniem nie jest możliwe.

Niwelowanie negatywnych skutków wynikających ze stanu zdrowia oraz integracja tych środowisk ze społecznością lokalną to zadanie dla pracowników socjalnych jako animatorów życia społecznego w Gminie Stoszowice.

Kierunki działań:

Praca socjalna na rzecz środowisk niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem pomocy w postaci poradnictwa w tym i prawnego. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do katalogu świadczeń z pomocy społecznej takich jak: zasiłki stałe, usługi opiekuńcze oraz do świadczeń rodzinnych głównie pielęgnacyjnych oraz zasiłków pielęgnacyjnych. Działalność pracownika socjalnego ukierunkowana będzie również na pomoc osobom niepełnosprawnym w załatwianiu spraw urzędowych, które są bardzo często dużym problemem dla tych osób.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy społecznej w Stoszowicach
- Urząd Gminy Stoszowice
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich

Termin realizacji:

- Praca ciągła

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień i strategicznych.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunitites (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywna metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jej wzmocnieniu (utrzymać je jako mocne i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **„słabych stron”** - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które niewyeliminowane będą ją osłabiać (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Mocne strony:

- ◆ możliwość rozwoju turystyki, agroturystyki;
- ◆ położenie geograficzne;
- ◆ dobra współpraca jednostek, instytucji, organizacji w zakresie polityki społecznej,
- ◆ zapal do pracy kadry pomocy społecznej,
- ◆ grupy wsparcia,
- ◆ baza kulturalna,
- ◆ Domy Pomocy Społecznej,
- ◆ bezpieczeństwo

Słabe strony:

- ◆ wysoki stopień bezrobocia,
- ◆ ubogie społeczeństwo
- ◆ niskie dochody gminy
- ◆ brak tanich mieszkań,
- ◆ alkoholizm,
- ◆ mieszkania socjalne,
- ◆ dostępność środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej
- ◆ przemoc domowa

Szanse:

- ◆ tworzenie nowych miejsc pracy poprzez rozwój turystyki;
- ◆ wykorzystanie położenia dla nowych inwestycji;
- ◆ rozwój infrastruktury dla osób niepełnosprawnych i starszych
- ◆ zdrowsze społeczeństwo
- ◆ rozwój budownictwa mieszkaniowego
- ◆ prospołeczna polityka państwa
- ◆ dostępność do różnych form edukacji

Zagrożenia:

- ◆ narastanie zjawisk patologicznych;
- ◆ wzrastanie kosztów finansowych na realizację zadań pomocy społecznej;
- ◆ ciągle ubożenie społeczeństwa,
- ◆ rozwój chorób,
- ◆ alkoholizm
- ◆ narkomania
- ◆ apatia
- ◆ znieczulica społeczna

5. ZAKOŃCZENIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych określa główne, długofalowe cele gminy oraz kierunki działania, które są konieczne dla realizacji tych celów.

Strategia zawiera również plan działań zmierzający do rozwiązywania konkretnych, trudnych sytuacji. Nie zawiera natomiast wszystkich pojawiających się problemów ani też działań, które przekraczałyby możliwości gminy.

Ważne jest aby ten dokument nie był martwym dokumentem, a zaplanowane przedsięwzięcia były realne do zrealizowania. Strategia powinna też podlegać ewaluacji tak by plan działań był dostosowany do aktualnych potrzeb społeczeństwa.

Strategia Gminy Stoszowice ukierunkowana jest na pomoc rodzinie, która jest podstawową komórką życia społecznego. W obecnej złożonej sytuacji społeczno - ekonomicznej coraz częściej rodziny stają się niewydolne i bez odpowiednio zorganizowanego wsparcia nie są w stanie sprostać stojącym przed nią zadaniom. Nacisk należy położyć na walkę z wykluczeniem społecznym, które potęguje bezrobocie, a co za tym idzie wiele dysfunkcji w społeczeństwie, z których najbardziej powszechną jest alkoholizm. Tylko dobrze zaplanowana wspólna praca wszystkich organów samorządu oraz instytucji, organizacji i osób prywatnych, ukierunkowana na rodzinę, jest warunkiem dobrze funkcjonującego społeczeństwa naszej gminy co jest misją powyższej strategii.

Sporządziła:

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej

Bożena Szablowska

Pracownik socjalny

Irmina Gulej